

P6_TA(2005)0337

Toerisme en ontwikkeling

Resolutie van het Europees Parlement over toerisme en ontwikkeling (2004/2212(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien artikel 24 van de op 23 juni 2000 in Cotonou ondertekende ACS/EU Partnerschapsovereenkomst,
- gezien de verklaring van Fiji, goedgekeurd op 20 oktober 2004 tijdens het 7de regionaal seminar van de groepen van economisch en maatschappelijk belang ACS/EU onder auspiciën van de Paritaire Parlementaire Vergadering ACS-EU,
- gezien de mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de regio's over de uitgangspunten voor duurzaamheid van het Europees toerisme (COM(2003)0716),
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 14 mei 2002 over de mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de regio's over een coöperatieve benadering van de toekomst van het Europees toerisme¹,
- gezien de Wereldtop over duurzame ontwikkeling van Johannesburg, 26 augustus - 4 september 2002,
- onder verwijzing naar de resolutie over het toerisme en de ontwikkeling in de context van het beheer en controle van het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF), goedgekeurd door de Paritaire Parlementaire Vergadering ACS-EU in maart 2001 te Libreville²,
- gezien de gezamenlijke verklaring van de Commissie en de Raad van 10 november 2000 over het ontwikkelingsbeleid van de Europese Gemeenschap,
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 18 februari 2000 over de mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's "Het potentieel van toerisme om de werkgelegenheid te vergroten"³,
- onder verwijzing naar de resolutie over toerisme en ontwikkeling, goedgekeurd door de Paritaire Parlementaire Vergadering ACS/EU op 14 oktober 1999 te Nassau⁴,
- gezien de mondiale code voor ethiek in het toerisme, goedgekeurd door de Algemene Vergadering van de Wereldorganisatie van Toerisme (OMT) in Santiago de Chile op 1 oktober 1999 en ondersteund door de resolutie van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, goedgekeurd op 21 december 2001 (A/RES/56/212),

¹ PB C 180 E van 31.7.2003, blz. 138.

² PB C 265 van 20.9.2001, blz. 39.

³ PB C 339 van 29.11.2000, blz. 292.

⁴ PB C 59 van 1.3.2000, blz. 41.

- onder verwijzing naar de resolutie over de culturele dimensie van ontwikkelingssamenwerking, vooral ten aanzien van het cultureel erfgoed en toerisme, goedgekeurd door de Paritaire Parlementaire Vergadering ACS-EU in Straatsburg op 1 april 1999¹,
 - onder verwijzing naar de resolutie van de Raad van ministers voor Ontwikkeling van 30 november 1998 over duurzaam toerisme in ontwikkelingslanden,
 - gelet op artikel 45 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie ontwikkelingssamenwerking (A6-0173/2005),
- A. overwegende dat het toerisme onmiskenbaar een motor is voor de ontplooiing van ontwikkelingslanden op alle terreinen; dat het daarom nodig is om de impact ervan regelmatig te meten en dat de Commissie ontwikkelingssamenwerking van het Europees Parlement gezien haar bevoegdheden bij uitstek gekwalificeerd is om zich van deze taak te kwijten;

Toerisme als factor in economische groei

- B. overwegende dat het toerisme een van de fundamentele elementen is van een consequent ontwikkelingsbeleid in ontwikkelingslanden,
- C. overwegende dat de infrastructurele projecten voor communicatie, energie, nieuwe communicatietechnologie of gezondheid en hygiëne nodig zijn om de toeristische activiteiten in ontwikkelingslanden te laten opbloeien,
- D. het van fundamenteel belang achtend dat dergelijke projecten zowel aan de plaatselijke bevolking als aan de toeristenindustrie ten goede komen,
- E. overwegende dat de vormen van toerisme die zich bekommeren om het garanderen van een billijke bezoldiging van plaatselijke werknemers en ondernemers extra aandacht moeten krijgen van de autoriteiten, en in het bijzonder het faire toerisme,
- F. overwegende dat het OMT-project "Duurzaam toerisme, instrument om armoede uit te roeien" bijdraagt aan het millenniumdoel voor ontwikkeling om de armoede te verminderen doordat werk wordt gegenereerd voor diegenen die van minder dan 1 dollar per dag moeten rondkomen,
- G. gelet op de lopende onderhandelingen over de economische partnerschapsovereenkomsten die met ingang van 1 januari 2008 in de plaats zullen komen van het eenzijdig preferentieel handelstelsel dat het kader vormt voor de handelsbetrekkingen tussen de ACS-landen en de Europese Unie,
- H. overwegende dat de sector toerisme onmiskenbaar een dwarsdoorsnede vormt en zolang er geen gemeenschappelijk toerismebeleid bestaat de huidige dimensie van de Dienst toerisme van het Directoraat-generaal ondernemingen en industrie van de Commissie ontoereikend is,

Het toerisme, factor in milieubescherming en instandhouding van het erfgoed

¹ PB C 271 van 24.9.1999, blz. 73.

- I. overwegende dat toerisme slechts ontwikkeld kan worden wanneer het de natuurlijke en culturele omstandigheden alsook de tradities van de plaatselijke gemeenschappen waar het wordt ontwikkeld, eerbiedigt,
- J. overwegende dat toerisme niet mag worden beschouwd als vijand van het milieu maar juist als bondgenoot, want instandhouding van het milieu en het erfgoed is een voorwaarde voor een renderend toerisme,
- K. overwegende dat vormen van milieuvriendelijk toerisme speciale aandacht van de autoriteiten moeten krijgen, zoals ecotoerisme, plattelandstoerisme en solidair toerisme,
- L. overwegende dat toerisme leeft van instandhouding en valorisatie van het plaatselijk natuurlijk en cultureel, materiaal en immaterieel erfgoed en historische gebouwen,
- M. overwegende dat de veiligheid van toeristen alsook van toeristische vestigingen en plaatsen speciale aandacht moet krijgen van de autoriteiten,
- N. het legitiem achtend dat de regeringen na overleg met de organisaties uit de toeristensector strenge regels opstellen voor het bezoek van zeer geliefde plaatsen,
- O. gelet op de noodzaak het energieverbruik te verzoenen met het vervoersbeleid met het oog op milieubescherming en naleving van de doelstellingen van het Protocol van Kyoto ter wille van de duurzame ontwikkeling,
- P. overwegende dat het idee om beperkingen te stellen aan de toeristenstromen in kleine eilandstaten, berggebieden of langs de kusten waar heel veel toeristen komen, zou moeten worden geïntegreerd en door de betrokken nationale autoriteiten worden geaccepteerd,

Het toerisme, factor in democratie en politiek evenwicht

- Q. overwegende dat de ontwikkeling van het toerisme een strijdmiddel tegen totalitarisme, dictators en machtsconcentratie kan zijn,
- R. overwegende dat toerisme in sommige landen verband houdt met schending van de mensenrechten, zoals kinderarbeid, prostitutie en seksuele uitbuiting van kinderen,
- S. overwegende dat wereldterrorisme dat zich richt tegen de democratie en haar beschermers, op grote schaal en lukraak burgerslachtoffers maakt wegens de laffe moorddadige aanvallen en dat dit zich vooral gekeerd heeft tegen toerisme en toeristen,
- T. overwegende dat toerisme van nature een democratische activiteit kan zijn en het mogelijk maakt om op plaatselijk, regionaal of nationaal niveau economische en maatschappelijke structuren te creëren die de civil society vertegenwoordigen,
- U. gelet op de federatieve rol van toerisme en zijn bijdrage aan territoriale, maatschappelijke en economische cohesie,
- V. overwegende dat toeristen momenteel gebruik kunnen maken van hun vrijheid van reizen om verschillende bestemmingen op een enkele trip te bezoeken waardoor zij bijdragen aan meer regionale samenwerking en de betrekkingen tussen landen helpen versterken,
- W. overwegende dat regeringen en vooral touroperators uit de lidstaten grote invloed hebben op

de keuze van toeristische bestemmingen; negatieve publiciteit over landen die het niet zo nauw nemen met de democratische beginselen en de rechten van de mens, betekent een vorm van afschrikking,

- X. overwegende dat het International Fair Trade in Tourism Network in 1999 is opgericht als een project met een looptijd van drie jaar dat gefinancierd zou worden door de Europese Commissie en het Britse Ministerie voor Internationale Ontwikkeling om ethische handelspraktijken te promoten,

Het toerisme, factor in volksgezondheid en educatie

- Y. overwegende dat de volksgezondheid van een land een aantrekkelijke factor is,
- Z. het toerisme beschouwend als een instrument van volksgezondheid door de noodzakelijke invoering van regels voor hygiëne, sanitaire maatregelen, vaccinatiecampaagnes, verspreiding van kennis over voorbehoedsmiddelen,
- AA. AIDS, tuberculose en malaria beschouwend als ook nu nog wereldwijde plagen,
- AB. gelet op het risico dat toeristen en de plaatselijke bevolking lopen door besmetting van uiterst besmettelijke ziektes, zoals diarree, infecties van de luchtwegen, koorts met onbekende oorzaak en hepatitis,
- AC. het toerisme beschouwend als een instrument voor educatie dat de plaatselijke bevolking toegang verleent tot het leren van talen en de omgang met nieuwe informatie- en communicatietechnologie waardoor het cultureel erfgoed kan worden bevorderd met eerbiediging van gewoontes en tradities, terwijl zij zich bewust worden en zelfs aanpassen aan de evolutie van de moderne samenleving en praktijken,
- AD. van mening dat het nochtans de taak is van de overheden toe te zien op het in stand houden van plaatselijke tradities die recht doen aan de mensenrechten, vooral de rechten van vrouwen en kinderen,

Het toerisme, factor in ontregeling en allerlei misbruik

- AE. overwegende dat elke vorm van werkgelegenheid recht moet doen aan de regels van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO),
- AF. overwegende dat seksueel toerisme voortdurend moet worden bestreden door de Europese en de plaatselijke autoriteiten in samenwerking met niet-gouvernementele organisaties,
- AG. overwegende dat alleen gecoördineerde maatregelen, het doorgeven van informatie en het treffen van sancties bij het niet nakomen van de regels van het internationaal recht werkelijk effect sorteren,
- AH. overwegende dat publiciteit over de sancties die seksuele toeristen kunnen treffen, ontmoedigend werkt en dat misdrijven in verband met seksueel toerisme moeten worden vervolgd zowel in het land van oorsprong als in het land waar zij bedreven zijn,

- AI. gelet op de positieve gevolgen van het beleid en de maatregelen die zijn opgezet door de touroperators, de reisorganisaties en de luchtvaartmaatschappijen zoals het uitdelen van brochures of het vertonen van video's op weg naar gevoelige bestemmingen,
- AJ. gelet op de perverse gevolgen van speculatie met onroerend goed voor de plaatselijke bevolking,
- AK. gelet op het gevaar van handjeklap tussen buitenlandse investeerders en de regeringen van ontwikkelingslanden bij corrupte praktijken,
- AL. gelet op het recht van kinderen beschermd te worden tegen uitbuiting en het recht op compensering, zoals neergelegd in de Conventie van de rechten van het kind, artikel 32, 34, 35 en 39,

Het toerisme, factor in economische groei

1. verzoekt bij het opstellen van het ontwikkelingsbeleid van de EU systematisch en coherent rekening te houden met de gevolgen van het toerisme en het beginsel van duurzaam toerisme en good governance;
2. is van mening dat, wil het toerisme duurzaam zijn, het de levens moet verbeteren van de plaatselijke bevolking, hun milieu en gezondheid moet beschermen en de plaatselijke economie moet steunen door ter plaatse voedsel en andere hulpbronnen aan te schaffen;
3. verzoekt de Commissie te bekijken of het mogelijk is de technische structuur ten laste van toerisme bij DG Ondernemingen te versterken door de diagonale betekenis van het toerisme en om geleidelijk aan een breder pakket aan initiatieven te nemen die hierop van toepassing zijn en die voortkomen uit andere sectoren van het communautair beleid;
4. bepleit dat groter belang wordt toegekend aan de dienst "toerisme" van het Directoraat-generaal ondernemingen van de Commissie door een verhoging van de beschikbare financiële middelen om daarmee bij te dragen aan een algehele uitbreiding van de politieke voorstellen voor de sector toerisme;
5. bepleit een discussie over de benoeming van deskundigen op het gebied van toerisme in het DG Ontwikkeling en het DG Handel;
6. bepleit het bevorderen van toeristische initiatieven onder toezicht van de Gemeenschap die gericht zijn op het verminderen van de armoede, instandhouding van de biodiversiteit en het bevorderen van de mensenrechten;
7. beveelt de Commissie aan de nadruk te leggen op het toerismebeleid in het kader van haar samenwerkings- en ontwikkelingsbeleid en in de context van haar ontwikkelingslijnen en haar pogingen tot consolidering van de ondernemingsstructuur, met name binnen haar betrekkingen met de ACS-landen;
8. wil dat de ACS-regeringen het beleid beoordelen dat bedoeld is om "planning gain"-voordelen te garanderen voor de plaatselijke gemeenschappen waar toeristische projecten worden opgezet;
9. hamert op de noodzaak de economische winsten van het toerisme te herinvesteren in de plaatselijke ontwikkeling; roept de touroperators aan om hun "all in"-reizen te herzien

omdat zij geen spin-off-voordelen hebben voor de plaatselijke gemeenschap, en spoort deze operators aan om zoveel mogelijk gebruik te maken van plaatselijk materiaal/personeel, ook het management;

10. spoort de regeringen aan om het opzetten en/of de ontwikkeling te bevorderen van overheids/particuliere partnerschappen alsook de oprichting te faciliteren van bedrijven in de toeristische sector;
11. bepleit, waar nodig, een verhoging van het aandeel van duurzame toeristische projecten die worden gefinancierd in het kader van het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF);
12. bepleit dat de kwestie van het toerisme het duurzaam toerisme en zijn economische impact integraal deel uitmaakt van de lopende onderhandelingen over de APE en dat de belangen van ontwikkelingslanden in verband met de Europese markt positieve aandacht krijgen wanneer kwesties in verband met het toerisme door deze ter sprake worden gebracht bij de GATS;
13. constateert dat in veel ontwikkelingslanden de toeristische sector fundamenteel een activiteit van de particuliere sector is en als zodanig het nodig maakt dat de Gemeenschap zoekt naar een manier om ervoor te zorgen dat zij en andere sociale partners volledig betrokken worden bij alle discussies over ontwikkelingsbeleid in verband met de sector toerisme;
14. onderstreept hoe nodig communautaire steun is aan landen die getroffen worden natuurrampen waar hun toeristenindustrie onder te lijden heeft;

Het toerisme, factor in milieubescherming en instandhouding van het erfgoed

15. bepleit goedkeuring van een gezamenlijk programma van het Directoraat-generaal milieu en het Directoraat-generaal ontwikkeling over de export van Europese technieken voor beheer en verwerking van afval in eerste instantie in de vorm van impactonderzoek en vervolgens het opzetten van modelprojecten;
16. bepleit duurzaam toerismebeleid en regelgeving om de natuurlijke hulpbronnen, het cultureel erfgoed en het traditionele gebruik van het land te beschermen en in stand te houden;
17. bepleit optimalisering van de technische en wetenschappelijke middelen zowel om schade aan en/of vernietiging van architectonisch erfgoed en verval van het milieu te voorkomen;
18. wenst dat alle Europese investeringen in het toerisme in ontwikkelingslanden onderworpen zijn aan dezelfde regels die van toepassing zijn op het verlenen van communautaire financiële steun aan investeringen binnen de Europese Unie en dat daarmee geen investering die duidelijke schade toebrengt aan het milieu, de rechten van de mens, de minimum arbeidsomstandigheden zoals overeengekomen op het niveau van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO), de leefwijze van de inheemse bevolking en autochtone van het betreffende land, niet mag worden gesteund;
19. bepleit communautaire technische steun aan landen die door een massale toestroom van toeristen zich gedwongen zien maatregelen te nemen om hun toeristische plaatsen in stand te houden; bepleit tevens uitwisseling van de beste praktijken op dit terrein;

20. spoort de plaatselijke autoriteiten aan om, wanneer zij te maken hebben met een te snelle groei van het toerisme, maatregelen te nemen om de toestroom zo nodig te beperken;

Het toerisme, factor in democratie en politiek evenwicht

21. roept op tot bestrijding van criminele activiteiten met alle transparantie om het witwassen van zwart geld, sekstoerisme, enz. te ontmoedigen;
22. roept op tot bestrijding van criminele activiteiten zodat geen schade wordt toegebracht aan het toeristisch imago van de landen;
23. bepleit in het belang van toegankelijk, beschermd en veilig toerisme, initiatieven de misdaad tegen toerisme aan te pakken dat het faciliteren, de bescherming en beveiliging van het toerisme verlopen langs maatregelen zoals opleiding van speciale politie-eenheden of speciale rechtbanken om kleine criminaliteit in verband met het toerisme te berechten;
24. verzoekt de regeringen van de ontwikkelingslanden de plaatselijke bevolking volledig te betrekken bij de toeristische activiteiten en erop toe te zien dat de economische, maatschappelijke en culturele baten eerlijk worden verdeeld;
25. betreurt de recente segregationistische maatregelen van de Cubaanse autoriteiten om persoonlijk contact tegen te gaan tussen toeristen en Cubaanse burgers die in de toeristische industrie werkzaam zijn;
26. bepleit dat de Commissie bij haar duurzame ontwikkelingssteun het recht van een land of een regio erkent om de eigen prioriteiten democratisch vast te stellen van regionale samenwerkingsprojecten;
27. verzoekt de regeringen van de lidstaten en de Commissie om met steun van de touroperators en ervaren reisorganisaties ethische normen te bevorderen in het toerisme door invoering van een Europees keurmerk voor fair trade-toerisme;

Het toerisme, factor in volksgezondheid en educatie

28. spreekt de wens uit dat de Unie en haar lidstaten die een voortrekkersrol moet vervullen bij toeristische ontwikkeling, de ontwikkelingslanden met toeristisch potentieel haar ervaringen en knowhow ter beschikking stelt voor de opleiding van het personeel ter plekke; verzoekt de Commissie projecten in ontwikkelingslanden te steunen die deze knowhow nodig maken;
29. wijst de Commissie nogmaals op de noodzaak van financiële steun voor het vaccineren van kinderen, bij de dringende behoefte aan vaccins tegen de volgende ziektes: difterie, tetanus, kinkhoest, hepatitis B en meningitis als gevolg van haemophilus influenzae type B;
30. hamert op de noodzaak de Europese onderzoeksactiviteiten te mobiliseren voor de bestrijding van malaria, tuberculose en AIDS;
31. is van mening dat duurzaam toerisme kan bijdragen aan verbetering van de levensstandaard van de bevolking van ontwikkelingslanden, verbetering van hun gezondheid alsook verbetering van de communicatie-, energie- en technologieinfrastructuur;
32. bepleit financiële steun van Europa aan het initiatief van de OMT ST-EP (Duurzaam

toerisme, een instrument om armoede uit te roeien) en andere initiatieven die helpen de armoede in ontwikkelingslanden te bestrijden;

Het toerisme, factor in ontregeling en allerlei misbruik

33. verzoekt om de door de WTO en haar lidstaten in Santiago de Chile in 1999 mondiale code voor ethiek in het toerisme te integreren in het binnenlands recht van elk land;
34. bepleit dat de regeringen van de betrokken landen jaarlijks onderling een lijst uitwisselen van gevallen waarin terecht een visum is geweigerd wegens vergrijpen van sekstoerisme, misdrijven tegen de menselijkheid of terrorisme;
35. wenst dat de Commissie effectieve programma's goedkeurt voor bestrijding van seksueel toerisme op Europees niveau;
36. verzoekt
 - de Commissie en de Raad om grotere prioriteit te verlenen aan de bestrijding van kinderseksstoerisme, o.a. door de begrotingslijn "Bestrijding van kinderseksstoerisme in derde landen" te herstellen, zodat hiervoor middelen kunnen worden uitgetrokken;
 - de Commissie te erkennen dat er verband bestaat tussen kinderpornografie en sekstoerisme en ervoor te zorgen dat dit aan de orde wordt gesteld in de politieke dialoog met derde landen;
 - verzoekt de Commissie en de lidstaten ervoor te zorgen dat bij ontwikkelingshulp prioriteit wordt gegeven aan de behoeften en rechten van kinderen, vooral compensatie en reïntegratiebehoeften van kinderen die slachtoffer zijn geworden van sekstoerisme;
37. spoort de touroperators, reisorganisaties, luchtvaartmaatschappijen die al optreden tegen seksueel toerisme door hun cliënten bewust te maken en te informeren over de justitiële risico's die zij lopen, aan om door te gaan met deze activiteiten en voor andere om deze op te zetten; roept de touroperators op om samen te werken met de autoriteiten bij het identificeren van potentieel criminele activiteiten;
38. wenst dat de Commissie concrete acties onderneemt voor bestrijding van onroerendgoeddumping in verband met toerisme na de organisaties uit de sector te hebben gehoord;
39. verzoekt de Europese regeringen erop toe te zien dat de op Europese ondernemingen van toepassing zijnde regels volledig worden toegepast bij verplaatsing of uitvoering van contracten in ontwikkelingslanden, door vooral rekening te houden met de rechten van de betrokken werknemers;
40. wenst dat de regeringen van de betrokken landen en de touroperators uit de EU de regels doen naleven die de rechten van de mens, de rechten van werknemers beschermen overeenkomstig de minimumvoorwaarden die zijn vastgesteld op het niveau van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO), bescherming van de consument-Europese toerist en de aanbevelingen over touroperators;
41. verzoekt de regeringen van de ontwikkelingslanden om transparante en reguliere procedures te starten voor toegang tot de nationale markten overeenkomstig de aanbevelingen van de

Wereldorganisatie voor toerisme (WTO) als noodzakelijke voorwaarde voor elke buitenlandse investering;

o

o o

42. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.